

Ida Marie Wullum
Universitetet i Agder

DOI: <https://doi.org/10.58215/ella.45>

Motivasjon og kjønnsstereotyper blant elever på fremmedspråk i videregående skole

Sammendrag

I dette bidraget søker jeg å belyse hvilken motivasjon som ligger bak valg av fremmedspråk i videregående skole og om de ulike fremmedspråkene er assosiert med ulike kjønnsstereotyper. Vi vet at kjønn har innflytelse på valg av fremmedspråk i skolen og særlig fransk har en utpreget kjønnsprofil med mange jenter og få gutter. Jeg ønsker derfor å etablere om det finnes en korrelasjon mellom den svake rekrutteringen til fransk blant gutter og hvorvidt fransk ansees som et mer «feminint» språk. I bidraget mitt har jeg brukt en digitalisert spørreundersøkelse som er sendt ut til elever ved flere videregående skoler i Norge. Undersøkelsen ber elevene svare på spørsmål om valg av fremmedspråk, motivasjon og oppfatninger om maskuline og feminine trekk ved fremmedspråkene. Resultatene i undersøkelsen bekrefter mye av det vi finner i tidligere studier på motivasjon for valg av fremmedspråk der spansk og fransk i stor grad har affektivt motiverte elever og tysk har flere instrumentelt motiverte elever. Resultatene viser også at fransk, blant alle elevene, oppfattes som mest feminint av fremmedspråkene, mens tysk oppfattes som mest maskulint. Elevene oppgir varierende grunner for dette, men det kommer frem et underliggende mønster; elevene selv oppfatter at nesten bare jenter velger fransk, språkene i seg selv oppfattes som feminine eller maskuline fremfor kvaliteter som kulturen og folket. Dette bidraget kan bidra til å gi en bedre forståelse av hva det vil si at elevene oppfatter fransk som et feminint språk. Dette er viktig for å fortsette arbeidet med rekruttering av gutter til franskfaget for å sikre at fransk fortsatt har en fremtid i norsk skole.

Nøkkelord: Fremmedspråk, kjønn, fransk, motivasjon, rekruttering, videregående skole

Motivation and gender stereotypes among foreign language students in upper secondary school

Abstract

In this contribution I look at the motivation behind the choice of foreign languages in upper secondary school and whether different foreign languages are linked to various gender stereotypes. We know that gender influences the selection of foreign languages in school, and especially French has a distinct gender profile with many girls and few boys. I aim to establish whether there is a correlation between the weak recruitment of boys into French and whether French is perceived as a more feminine language. In this contribution, I have used a digitized survey that was distributed to students in several schools in Norway. The survey asked students about their choice of foreign languages, motivation and perceptions of masculine and feminine traits associated with these languages. The results of the survey confirm much of what we find in previous studies on motivation, where students studying Spanish and French are largely affectively motivated, whilst German has more instrumentally motivated students. Furthermore, French is perceived as the most feminine language, while German is perceived as the most masculine. From the student's own comments an underlying pattern emerges; the students believe that almost only girls choose French and that the languages themselves are perceived as feminine or masculine rather than qualities related to the culture and the people. This contribution can give a better understanding of what it means for students to perceive French as a feminine language which is important to continue the work of recruiting boys to the French language programme and ensure that French continues to have a future in the Norwegian school system.

Keywords: foreign languages, gender, French, motivation, recruitment, upper secondary school

Innledning

Det er vel dokumentert at kjønn er en variabel som korrelerer med elevers valg av fremmedspråk.¹ Nasjonale tall fra Utdanningsdirektoratet (Udir.) for perioden 2019-2021 viste for eksempel at fransk hadde overvekt av jenter på fellesfag i videregående, mens tysk hadde en jevn fordeling med en liten overvekt av gutter. Franskfaget har en spesielt utpreget kjønnsprofil; av om lag 26 000 elever som har hatt fransk fellesfag over disse tre årene, er kun litt over en tredjedel (36.5 %) gutter. På programfag, dvs. nivå III, er forskjellen enda tydeligere med kun 21,1 % gutter (Udir, u.å.).

I Norge begynner elevene med fremmedspråk på 8. trinn i ungdomsskolen. Det er ikke obligatorisk å velge fremmedspråk, og mange skoler tilbyr *arbeidslivserfaring* eller *engelsk fordypning* som et alternativ. Når elevene søker på studiespesialiserende eller studieforberedende linje på videregående, er det derimot obligatorisk å ha et fremmedspråk. I Norge er det normalt sett tysk, fransk eller spansk som tilbys. De elevene som da allerede har hatt fremmedspråk på ungdomsskolen kan velge å gå videre med fremmedspråket sitt i videregående. Fremmedspråket sies da å være på nivå 2 og er obligatorisk både i vg1 og vg2. De som ønsker, kan velge å fortsette med fremmedspråk i vg3.² Dette vil da være et programfag, altså nivå III. De elevene som ikke valgte fremmedspråk på ungdomsskolen, eller som skifter fra et fremmedspråk til et annet, må ha dette fremmedspråket i tre år på videregående i nivå I og I+II. De får dermed ikke anledning til å ta faget som programfag på nivå 3.

Fransk har over tid vært på vei ned i Norge. Tall for ungdomsskole og videregående viser denne trenden. I 2019 oppga Statistisk sentralbyrå (SSB) at 46% av ungdomsskoleelever som velger fremmedspråk velger spansk (Foss, 2019). Det var en økning på 2,3 prosentpoeng siden 2011. Deretter velger 37,5% tysk og de resterende 16% velger fransk (Foss, 2019). I 2023 kom SSB ut med nye tall som viser at hele 52% av elevene i ungdomsskolen nå velger spansk, 31% velger tysk og 16% velger fransk. Det understrekes også at fransk har ligget

¹ Jeg ønsker å takke redaksjon i ELLA samt to anonyme fagfeller for gode kommentarer og konstruktiv kritikk på en tidligere versjon av denne artikkelen.

² For at elevene skal kunne ta nivå 2 i fremmedspråk på VGS, forutsettes det at skolen tilbyr det fremmedspråket som elevene hadde på nivå 1 i ungdomsskolen. Det samme gjelder nivå 3 i VG3, som i mange tilfeller ikke tilbys fordi etterspørselen ikke ansees som tilstrekkelig av skoleledelsen og klassene dermed blir små og kostbare.

relativt stabilt de siste 10 årene. Det kommer også frem at tysk er mest utbredt på skoler i innlandet, mens i Oslo velger 26% fransk som er 10 prosentpoeng mer enn i resten av landet. Mer interessant er det at dette virker til å være et skandinavisk fenomen. SSB melder at spansk er minst populært ellers i Europa. Om lag 13% av ungdomsskoleelevene i Europa har spansk, mens 34% har fransk (Ye, 2023).

Innføringen av Kunnskapsløftet i 2006 hadde som delmål å styrke fremmedspråkenes posisjon i ungdomsskolen. Ett av tiltakene var å erstatte faget *praktisk prosjektarbeid* med et annet praktisk alternativ til fremmedspråk: *arbeidslivserfaring*. En undersøkelse av fremmedspråkenes posisjon i ungdomsskolen etter Kunnskapsløftet kom frem til at faget *arbeidslivserfaring* konkurrerer med fremmedspråkene i mindre grad enn faget *praktisk prosjektarbeid* gjorde. Likevel er det uklart om elevene velger fremmedspråk fordi de faktisk ønsker det, eller fordi de vil unngå konsekvensene av å velge bort fremmedspråk, altså å måtte ha tre år med fremmedspråk på videregående i stedet for to (Doetjes, 2018, s. 48).

I ungdomsskolen viser nye tall en svak nedgang fra 2022 til 2023 i antall elever som velger fremmedspråk (0,5%). Det kommer også frem at forskjellen mellom spansk og tysk øker da antallet elever som velger tysk har gått ned med mer enn 5% de siste fem årene. Antall elever som velger arbeidslivsfag i ungdomsskolen går opp mens de andre fagene holder seg stabile (Buckholm, 2023a). Av endringer i valg av fremmedspråk i videregående opplyser Nasjonalt senter for engelsk og fremmedspråk i opplæringen (Fremmedspråksenteret) om en svak økning i antall elever i programfag fremmedspråk. Økningen skyldes derimot kun spansk III. I tysk III går antallet elever noe ned, mens fransk III holder seg stabilt (Buckholm, 2023b).

Én av årsakene til at fransk har svakere tall enn de andre fremmedspråkene ligger i en skjev rekruttering blant kjønnene; det er en klar overvekt av jenter som velger fransk. Det er behov for å skjønne bedre hvorfor dette er slik. Denne artikkelen ser derfor nærmere på hvilken motivasjon som ligger bak valg av fremmedspråk i skolen, og på hvorvidt det finnes ulik motivasjon blant gutter og jenter. En mulig hypotese er at ubalansen i rekruttering delvis kan skyldes kjønnsstereotyper som er assosiert med de ulike språkene. Dette er en hypotese om en kausal relasjon mellom to variabler, og er følgelig vanskelig å teste på en tilfredsstillende måte. I denne artikkelen vil jeg derfor nøye meg med å utforske hvilke kjønnede stereotyper

omkring fremmedspråk som eventuelt finnes blant elever i norsk videregående skole. Et spesielt fokus ligger på fransk.

Artikkelen presenterer en spørreundersøkelse blant 322 fremmedspråkelever på videregående. Første del av undersøkelsen handlet om motivasjon for valg av fremmedspråk, mens andre deler var viet til kjønnsstereotyper.

Bakgrunn

Dette bidraget søker å belyse (i) hvilken motivasjon som ligger bak valg av fremmedspråk i videregående, og (ii) om de ulike fremmedspråkene eventuelt er assosiert med ulike kjønnsstereotyper. Konkret ønsker jeg å etablere om det finnes en korrelasjon mellom den svake rekrutteringen til fransk blant gutter og hvorvidt fransk ansees som et mer «feminint» språk.

En ny undersøkelse (Dahl, 2022) viser at det er forskjellig motivasjon blant studenter for valg av fremmedspråk i høyere utdanning. Dahl viser til at fremmedspråkene fransk og spansk i større grad rekrutterer studenter med affektiv motivasjon for språkene mens tysk er mer balansert mellom affektiv motivasjon og instrumentell motivasjon. Engelsk har helt klart flest studenter med instrumentell motivasjon. Affektiv motivasjon betyr at studentene valgte språk på bakgrunn av om språket/kulturen ble oppfattet som vakker eller fascinerende. Instrumentell motivasjon derimot, er valg av språk på bakgrunn av nytte i utdanning eller jobb. Dahls studie tar derimot ikke høyde for kjønnsprofilene i fagene knyttet til motivasjon. Av studiets 147 informanter som hadde valgt å studere fransk, tysk, spansk eller engelsk, var kun 48 av dem menn. Som forventet var kjønnsprofilen tydeligst i fransk med 29 kvinner og 6 menn, fulgt av spansk med 21 kvinner og 9 menn, tysk med 13 kvinner og 9 menn, og til slutt engelsk, med jevnest fordeling mellom kjønnene med 33 kvinner og 24 menn (Dahl, 2022, s. 6).³ Det er verdt å nevne, som Dahl også poengterer, at hennes studie er knyttet til universitetsstudenter som har klarere for seg ønsker for fremtiden og som generelt sett er svært motiverte for fremmedspråk da de har valgt dette som en sentral del av sitt

³ Tre informanter oppga hverken mann eller kvinne.

studieprogram. Elever ved videregående skole derimot, må ta stilling til valg av fremmedspråk som et obligatorisk fag i sitt utdanningsprogram.

Det finnes noen tidligere studier som ser på norske elevers motivasjon for valg av fremmedspråk. Eide (2013) påpeker blant annet at mange elever ønsker å ta spansk på bakgrunn av affektiv motivasjon, slik også Dahls studie viser. Spansk er, sammenlignet med tysk og fransk, et ungt fag i norsk skole. Faget har fått en stor økning i popularitet i takt med økende turisme til Spania og ikke minst i takt med en økende interesse for latino-kultur via USA (Eide, 2013, s. 3–4). Til tross for sin popularitet sliter spansk med et stempel som feriespråk i norsk skole og en forestilling om at det er mye lettere å lære enn de tradisjonelle fremmedspråkene fransk og tysk. Lindemann (2008) påpeker i sin studie om motivasjon for fremmedspråk etter innføringen av kunnskapsløftet at elever som velger spansk i ungdomsskolen er generelt motivert av et ønske om å reise. Elever som velger fransk og tysk er derimot mer motiverte av fagenes relevans i arbeidslivet eller utdanning, selv om fransk delvis velges med henblikk på feriereiser (Lindemann, 2008, s. 6) Lindemann finner også at fransk- og tyskelevene fortsatt var relativt motiverte for faget, mens elevene med spansk var jevnt sett mer misfornøyde, blant annet fordi de oppfattet at språket var vanskeligere å lære enn forventet. Dette funnet støttes også av Carrai (2014), som understreker at spanskelevene er den desidert største gruppen fremmedspråkselever og at de har store forventninger til faget. Carrai påpeker at spanskelevene er minst tilfredse med faget de har valgt og at de er misfornøyde med mange sider ved fremmedspråkundervisningen. Dette er også en konsekvens av fagets korte fartstid i norsk skole, den raske veksten i popularitet, store klasser og mangelen på faglærte spansklærere. Elevenes motivasjon påvirkes også av konkurransen mellom fordypningsfag og fremmedspråk, ifølge Carrai. Dette gjelder i første omgang elevenes valg av fag på ungdomsskolen, hvor de kan velge bort fremmedspråk. Det er nærliggende å anta at elevene som da ikke har hatt fremmedspråk på ungdomsskolen og som må ha fremmedspråk i tre år på videregående, kan ha lavere motivasjon for fremmedspråket de velger enn de som valgte det i ungdomsskolen. Carrai påpeker at denne konkurransen særlig kan være til hinder for de elevene som i utgangspunktet er lite motiverte eller svake (Carrai, 2014, s. 268).

Når det gjelder kjønnsprofilene i fremmedspråkene, peker noen internasjonale studier også på hvorvidt et fremmedspråk oppfattes som mer maskulint eller feminint og hvordan dette kan påvirke elevenes valg av språk sammen med andre motivasjonsfaktorer. Rosenthal (1999) mener at en vanlig oppfatning i USA er at «Frankrike har kvaliteter og mangler som er karakteristiske for det kvinnelige kjønnnet og som kompromitterer mennenes virilitet». Mange amerikanere synes videre at «Frankrike er [...] landet med skjønnhet, raffinement, kultur, kunst, eleganse og stil» (Rosenthal, 1999, s. 897–898, min oversettelse), temaer eller verdier som kan tenkes å være mer av interesse for jenter enn gutter. Et annet studie av Williams et al. (2002) undersøker motivasjonsforskjeller mellom gutter og jenter ved valg av fremmedspråk i England. Også her kom det fram at fransk ble ansett som mer feminint og lite «kult» for gutter å velge (Williams et al., 2002, 503–528). Ifølge Kissau (2007) er samfunnet med på å påvirke at gutter velger bort fransk, fordi man lærer gutter hva som er maskulint og forventet av dem i samfunnet. Kissau understreker at fransk er knyttet til mange fordommer om femininitet slik at foreldre i mindre grad oppfordrer gutter til å velge det (Kissau, 2007, s. 430). Kissau poengterer at samfunnet er med på å lære gutter at de er mindre flinke enn jenter på skolen og slik bidrar til å opprettholde kjønnsbaserte rollemønstre. I motsetning til spansk og tysk har heller ikke fransk rykte på seg som et enkelt språk å lære. Om fransk oppfattes som et vanskelig språk å lære, vil færre gutter søke seg til fransk. Det er delvis fordi de vil unngå å vise utad at man jobber hardt, ettersom dette et trekk som forbindes med skoleflinke jenter (Kissau, 2006, s. 415).

Forskning på barn og gutters utvikling av kjønnsidentitet og maskulinitet viser at gutter gjennomsnittlig har en tendens til å identifisere seg sterkere med kjønnsgruppen sin enn jenter. Videre har de en tendens til å ta i bruk mer kjønnstypede preferanser, og de har en tendens til å ha mer tradisjonelle holdninger til kjønnsroller (Farkas & Leaper, 2016, s. 358). Forskjellige skalaer er utviklet for å forstå tradisjonelle maskulinitetsideologier, blant annet modellen *Male Role Norms Inventory for Adolescents* (Levant et al., 2012). I denne modellen består tradisjonelle maskulinitetsideologier av tre faktorer: emosjonelt løsrivet dominans, hardbarkethet og unngåelse av femininitet.⁴ Den siste faktoren samsvarer med Kissaus funn om at gutter vil unngå fransk fordi fransk forbindes med (skoleflinke) jenter, altså femininitet.

⁴ Flere forskjellige skalaer på tradisjonelle maskulinitetsideologier bygger på hverandre og har lignende funn.

På grunn av at gutter identifiserer seg sterkere med sin kjønnsgruppe enn jenter, føler de også et sterkere press til å innrette seg etter tradisjonelle kjønnsroller enn jenter (Farkas & Leaper, 2016, s. 361). Det er liten tvil om at samfunnet er med på å forsterke kjønnsroller, noe også Kissau er inne på, men samtidig viser forskning at kjønnsroller og -mønstre utvikles allerede i spedbarnsalder. For eksempel viser forskning på lek blant barn at spedbarn allerede fra 12 måneder foretrekker stereotypiske leker for sitt kjønn (Servin et al., 1999).

I et notat fra Nasjonalt senter for engelsk og fremmedspråk i opplæringen (Fremmedspråksenteret) tas det opp flere internasjonale studier på hvordan kjønn spiller en rolle for valg av fremmedspråk. Felles for dem alle er konklusjonen om at «enkelte holdninger til språk ser ut til å være kjønnsrelaterte og knyttet til kjønnsstereotypier. Dette gjelder primært valget av fransk eller tysk: Fransk beskrives som mer feminint og kulturelt, tysk som mer maskulint og teknisk» (Seguí Schimpke, 2023, s. 5).

Det er verdt å nevne at stereotypiene rundt de tre fremmedspråkene i Norge fortsatt står sterkt. En nylig utgave av avisa Aftenposten Junior publiserte saken «Hvilket språk bør du velge», som beskrev fremmedspråkene med korte karakteristikk. Tysk ble betegnet som «hardt og logisk», men «letttest å lære». Spansk er språket «man snakker i Syden», og «middels å lære». Fransk er «romantisk og pent», men «vanskeligst å lære».⁵

Feminine og maskuline trekk

Hva mener vi egentlig når vi ber elevene svare på om hva de tenker er maskuline eller feminine trekk ved et språk? Dette er litt ulne begreper for å beskrive språk, for kan et språk være mer feminint eller maskulint? Slik Rosenthal (1999) beskriver det i sin studie, kan kultur og assosiasjoner påvirke hvordan vi anser språk. Hvis Frankrike er assosiert med kjærlighet, kultur, kunst og mote, er dette i så tilfelle feminine trekk? Dessuten kan man stille seg spørsmålet om disse verdiene lenger er like definerende for Frankrike som kan ha vel så mange maskuline verdier. Fransk rap-musikk, fotball, tøffe drabantbymiljøer, fremmedlegionen og en lang krigs- og kolonihistorie. Er dette mer maskuline trekk? Hva så

⁵ Lærum, N. Bjørlo. (2024) «Hvilket språk bør du velge?» *Aftenposten Junior*, (nr. 21). s. 8–9. Aftenposten Junior er en ukeavis for barn og unge. Saken hadde som formål å informere elever om valg av fremmedspråk på ungdomsskolen. Blant bidragsyterne i denne saken var språkeksperter Helene Uri, Den franske og den spanske ambassaden.

med språket i seg selv? Kanskje er det ikke assosiasjonene elevene bryr seg om først og fremst, men selve språket. Kan noen språk høres mer maskuline eller feminine ut enn andre? Disse spørsmålene er det ikke rom for å besvare her, da vi kun skal ta for oss hva elevene selv rapporterer i undersøkelsen, men det kunne vært interessant å utforske nærmere ved en senere anledning.

I det følgende vil jeg se på både motivasjon for valg av fremmedspråk i videregående og hva elever mener om maskuline og feminine trekk i de tre store fremmedspråkene i norsk skole; fransk, spansk og tysk.

Studien

Med utgangspunkt i tidligere studier beskrevet over, vet vi at fransk ofte er ansett som mer feminint og at tysk er ansett som mer maskulint. Det er som nevnt spesielt franskfaget som sliter med en utpreget kjønnsprofil på rekrutteringssiden, med få gutter sammenlignet med tysk og spansk, som er mer balanserte mellom gutter og jenter.

Spørsmålene som ønskes besvart i studien er:

1. Hvilken motivasjon ligger bak valg av de ulike fremmedspråkene (affektiv/instrumentell) i videregående skole, og er der forskjeller mellom jenter og gutter med tanke på motivasjon?
2. Hvilke av fremmedspråkene ansees som feminine eller maskuline, og hvorfor?

Deltagere

Undersøkelsen ble delt i forskjellige digitale fora for fremmedspråklærere i videregående, der de som ønsket å delta med sine klasser tok kontakt for å få tilsendt et digitalt spørreskjema. Dette ble deretter delt ut til elever i fremmedspråk gjennom læringsplattformene ved skolen. Alle årstrinnene i videregående var inkludert i undersøkelsen og alle nivå i fremmedspråk (nivå I, II og III). Fem elever oppga alternativet «annet» som kjønn. Videre var det kun to respondenter på VG3, noe som kan tilsa at elevene har klikket på feil alternativ i undersøkelsen, det samme gjelder for respondenter på nivå I tysk, her er det

også kun to respondenter.⁶ Det var ingen respondenter med nivå III. Til sammen svarte 322 elever på undersøkelsen. Undersøkelsen tok i underkant av 10 minutter.

Materiale og metode

Spørreundersøkelsen bestod av 21 spørsmål. Første del omfattet ti spørsmål. Her ble elevene bedt om å plassere seg på trinn og nivå i fremmedspråk, svare hva de hadde valgt på ungdomsskolen og om de var fornøyde med valg av fremmedspråk på både ungdomsskolen og videregående. En del elever med nivå I på videregående hadde ikke fremmedspråk på ungdomsskolen og måtte da heller ikke svare på spørsmålet om de hadde hatt lyst til å velge et annet språk på ungdomsskolen enn det de endte opp med å velge. Ett spørsmål fokuserte på motivasjon for valg av fremmedspråk med forskjellige svaralternativ; både instrumentell og affektiv motivasjon.

Siste del av undersøkelsen ba elevene ta stilling til maskuline og feminine trekk hos fremmedspråkene. I denne delen ble elevene også bedt om å ta stilling til norsk. Elevene skulle velge hvilke språk de anså som «guttenspråk» og «jentespråk» i første omgang, og deretter hvilke språk de oppfattet som mest eller minst maskulint og feminint. Her måtte elevene også begrunne med egne ord hva de selv anså som maskulint og feminint ved de respektive språkene. Ettersom spørsmålet om språkene er mer eller mindre maskuline oppleves som noe upresist, er det viktig at elevene får mulighet til å utdype hva de selv tenker. Dette er dermed det eneste kvalitative innslaget i en ellers kvantitativ tilnærming.

Ikke alle spørsmålene er like relevante for alle elever, bl.a. spørsmål om eleven har planer om å endre fremmedspråk. Dette gjelder også som nevnt spørsmål om hvilket fremmedspråk man ønsket i stedet for det man fikk på ungdomsskolen eller videregående for de elevene som ikke har hatt fremmedspråk på ungdomsskolen.

⁶ De to elevene med nivå I tysk er i samme svargruppe tidsmessig som elever fra nivå I spansk og fra nivå I fransk. Det er nærliggende å anta at det er ingen elever på tysk nivå I og at de to som er oppført hører til fransk nivå I og spansk nivå I. Det samme gjelder de to elevene som oppgir vg3. Én av dem er i samme svargruppe tidsmessig som vg2 nivå II tysk og den andre er i samme svargruppe som vg1 nivå I spansk. Dette har ingen direkte påvirkning på resultatene i undersøkelsen, da det er primært kjønn og motivasjon vi ser etter og inndeling av nivå og trinn ikke tas hensyn til her. Derfor velger jeg å beholde disse fire respondentene i undersøkelsen.

Resultater

Tabell 1a viser en oversikt over første del av spørreskjemaet med generell informasjon om elevene og deres valg av fremmedspråk. I tabellen ser man hvor mange elever som har valgt de tre forskjellige fremmedspråkene, fordelt på kjønn. Videre deles elevene inn i hvilket år de går på videregående og hvilket nivå i fremmedspråk de har. Tabell 1b gir en oversikt over de samme elevenes valg av fremmedspråk på ungdomsskolen. Her ser vi blant annet at 55 elever av de totalt 322 som deltok i undersøkelsen hadde fordypningsfag på ungdomsskolen i stedet for fremmedspråk.

Tabell 1a: Bakgrunnsinformasjon for alle elever

	Fremmedspråk		
	Fransk	Spansk	Tysk
Fremmedspråk Videregående	Jenter: 62 Gutter: 20 Annet: 2	Jenter: 79 Gutter: 56 Annet: 3	Jenter: 47 Gutter: 53 Annet: 0
Alle videregående	84	138	100
Videregående år	VG1: 49	VG1: 107	VG1: 64
vg1: 220 totalt	VG2: 35	VG2: 30	VG2: 35
vg2: 100 totalt	VG3: 0	VG3: 1	VG3: 1
Nivå fremmedspråk	Nivå I: 31	Nivå I: 90	Nivå I: 2
Nivå I:123 totalt	Nivå II: 53	Nivå II: 48	Nivå II: 98
Nivå II:199 totalt	Nivå III: 0	Nivå III: 0	Nivå III: 0

Tabell 1b: Bakgrunnsinformasjon om elevenes fremmedspråk på ungdomsskolen

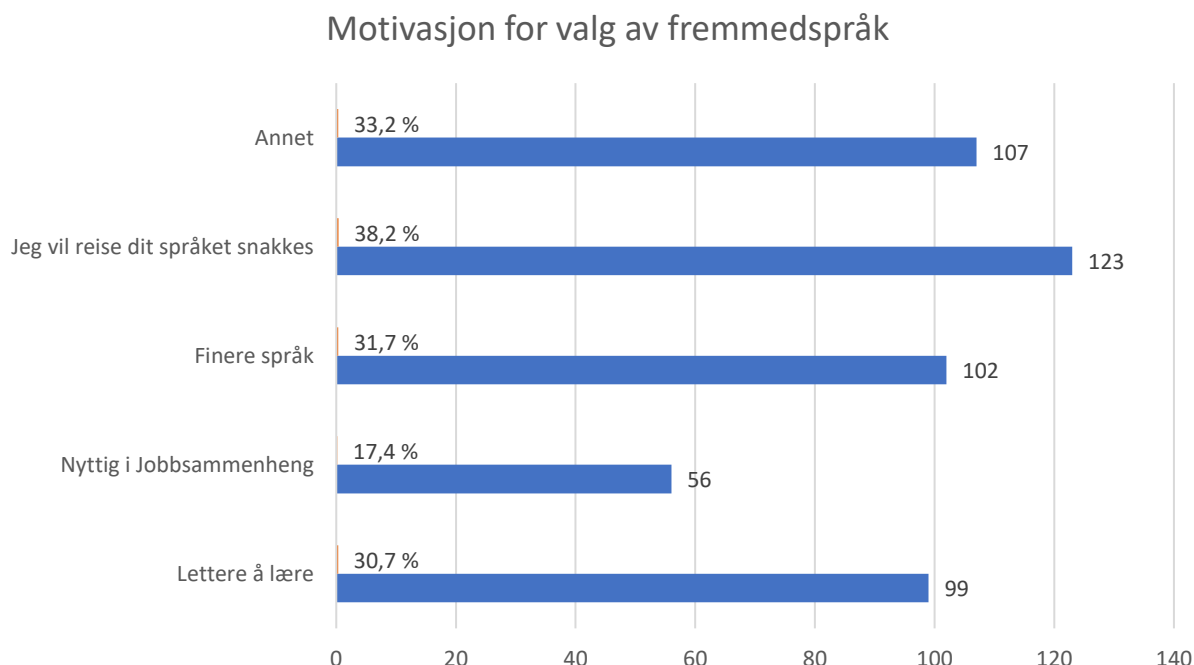
	Fremmedspråk		
	Fransk	Spansk	Tysk
Fremmedspråk ungdomsskolen	Jenter: 68	Jenter: 35	Jenter: 53
	Gutter: 25	Gutter: 29	Gutter: 54
Fordypningsfag=55	Annet: 3	Annet: 0	Annet: 0
Alle ungdomsskolen	96	64	107

Motivasjon for valg av fremmedspråk

Tilnærmingen denne delen av undersøkelsen legger seg tett opp mot Dahls nylige studie (2022), som er gjennomført blant studenter i fremmedspråk på universitetsnivå. Det skilles kun mellom to typer motivasjon: affektiv og instrumentell motivasjon. Affektiv motivasjon regnes her som svaralternativene «finere språk» og «jeg vil reise dit språket snakkes», mens instrumentell motivasjon er svaralternativene «lettere å lære» og «nyttig i jobbsammenheng».

Det er viktig å poengtere at dette en veldig forenklet tilnærming til en kompleks størrelse som *motivasjon*. Det er vel etablert i forskningslitteraturen at der finnes mange andre motivasjoner enn de som røres ved her. Det kommer også frem i denne studien gjennom svaralternativet «annet», som også ble mye valgt og som viser at elevene kommer med et bredt spekter av motivasjon for valg av fremmedspråk. For en grundig diskusjon av motivasjonsbegrepet og forskningen rundt dette, se Carrai (2014, 56–101). Henry (2011) gir en nyttig gjennomgang av forskningen på kjønnsforskjeller i motivasjon til fremmedspråk.

Hvis vi først ser på motivasjon for hele elevgruppen sett under ett, viser Figur 1 at de affektive motivasjonene for å velge språk er noe mer fremtredende enn de instrumentelle.

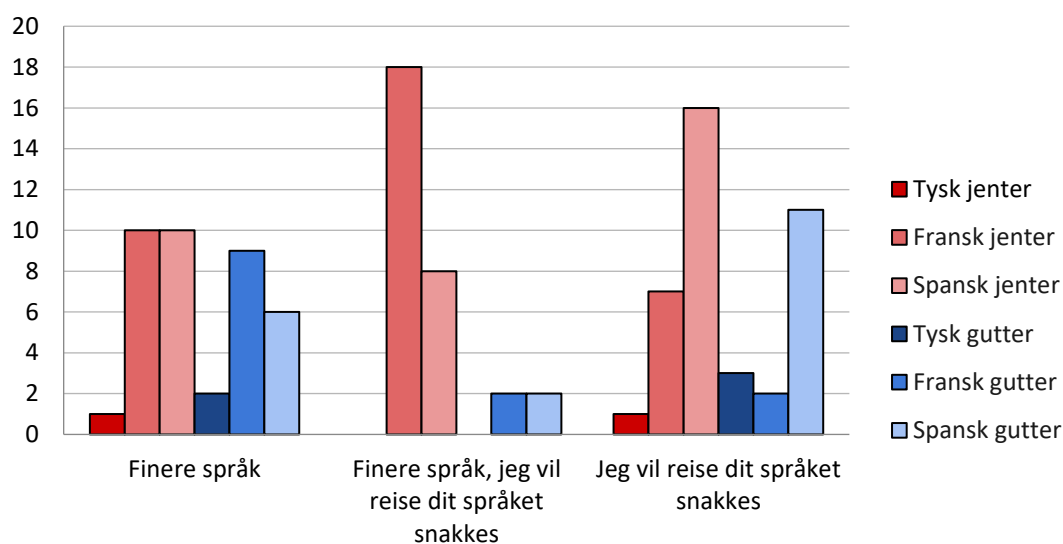
Figur 1: Hvorfor vil du velge dette fremmedspråket? Du kan krysse av mer enn ett alternativ.

For å få en bedre oversikt over korrelasjonene mellom type motivasjon, valg av språk og kjønn, ble svarene delt inn i affektiv motivasjon (figur 2a) og instrumentell motivasjon (figur 2b). Affektiv motivasjon gjelder alle elever som har valgt alternativene «finere språk» eller «jeg vil reise dit språket snakkes». Det var også mulig å oppgi begge disse svaralternativene. Gruppen som valgte begge svaralternativene vises som en egen kolonne (den midterste kolonnen) i figur 2a. Instrumentell motivasjon er alle elever som har valgt alternativene «lettere å lære» eller «nyttig i jobbsammenheng». De som valgte begge alternativene, er igjen vist som egen kolonne i figur 2b. I begge tabellene er jenter representert som søyler i rødtoner og guttene som søyler i blåtoner. Verdiene på y-aksen er antall elever.

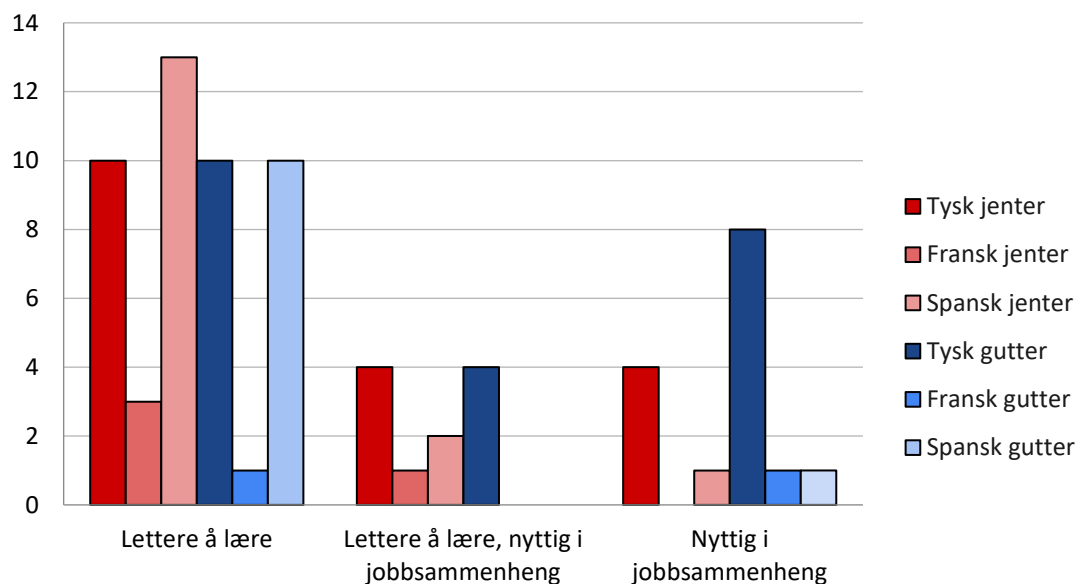
På denne måten kan man trekke ut om det er et mønster i motivasjon av valg av fremmedspråk basert på kjønn og språk. Dette gir ikke en fullstendig oversikt, da det ikke tar hensyn til de elevene som har valgt en kombinasjon av affektiv og instrumentell motivasjon. Jeg velger også å ikke ta med svaralternativet «annet» i denne oversikten, da den ikke kan deles inn i affektiv eller instrumentell motivasjon. Det var viktig å ha med et alternativ for de som ikke valgte språk på bakgrunn av noen av de foreslåtte motivasjonene slik at alle elevene

i en klasse kunne delta. Svaralternativet kan derimot være misvisende med mindre elevene spesifiserer hva «annet» betyr for dem.

Figur 2a: Oversikt valg av fremmedspråk: affektiv motivasjon.

Figur 2b: Oversikt valg av fremmedspråk: instrumentell motivasjon

Tabellene viser lignende resultater som tidligere forskning. Tysk har relativt høy andel elever, både gutter og jenter, som er instrumentelt motivert i forhold til hvor mange som er affektivt motivert. Av totalt 53 gutter som har valgt tysk på videregående oppgir 22 (41,5%) av dem at de kun er instrumentelt motiverte for valget sitt, altså har de valgt alternativene «lettere å lære» eller «nyttig i jobbsammenheng» eller en kombinasjon av disse. Av jenter med tysk har 18 (38%) av 47 elever med språket oppgitt det samme.

Når vi så ser på affektiv motivasjon for valg av tysk finner vi fem gutter og to jenter, som er et betraktelig lavere antall elever enn de med instrumentell motivasjon. Dette er elever som har valgt alternativene «finere språk» eller «jeg vil reise dit språket snakkes» eller en kombinasjon av disse.

Når det gjelder instrumentell motivasjon har spansk til felles med tysk at en del elever, både jenter og gutter, oppgir at de velger det fordi det er «enklere å lære». Der er derimot kun 3% som oppgir at de velger spansk fordi det er «nyttig i jobbsammenheng». Fransk og spansk har tilnærmet like mange på instrumentell motivasjon bortsett fra alternativet «lettere å lære», der har fransk kun 4,9% elever, mens spansk har 16,7%. Disse resultatene spriker noe fra tidligere forskning der fransk, i likhet med tysk, har hatt en del elever med instrumentell motivasjon for faget. I disse resultatene har svært få elever (7%) oppgitt at de velger fransk kun på bakgrunn av instrumentell motivasjon. De resterende 28 elevene (33%) med fransk har oppgitt en kombinasjon av affektiv og instrumentell motivasjon.

Hvis vi ser på affektiv motivasjon, kommer fransk og spansk ut med flest elever. Av 62 jenter med fransk på videregående, oppgir 56,4% at de har valgt språket kun på bakgrunn av affektiv motivasjon. Av 79 jenter med spansk på videregående oppgir 43% at de har valgt språket kun på bakgrunn av affektiv motivasjon.

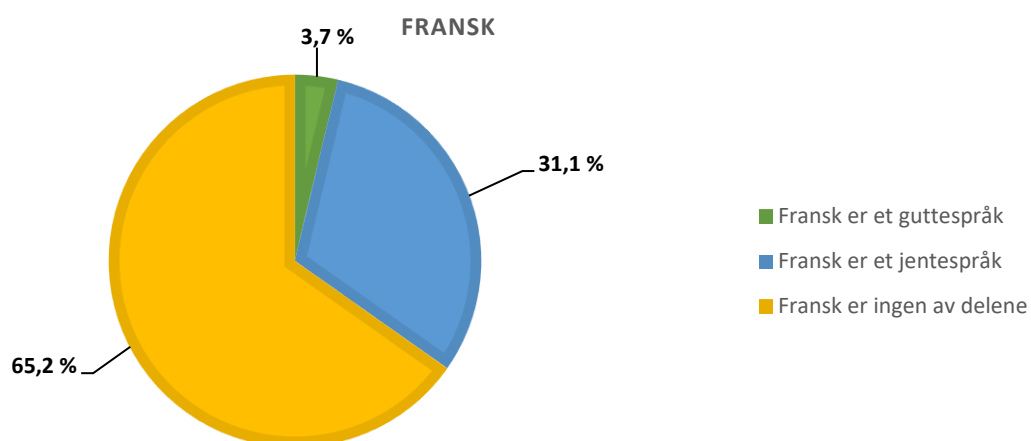
Feminint og maskulint språk

De følgende figurene 3, 4, 5 og 6 viser spørsmål 12-15 i spørreskjemaet. Her ble elevene presentert med flere påstander og bedt om å krysse av påstanden de var mest enig i.

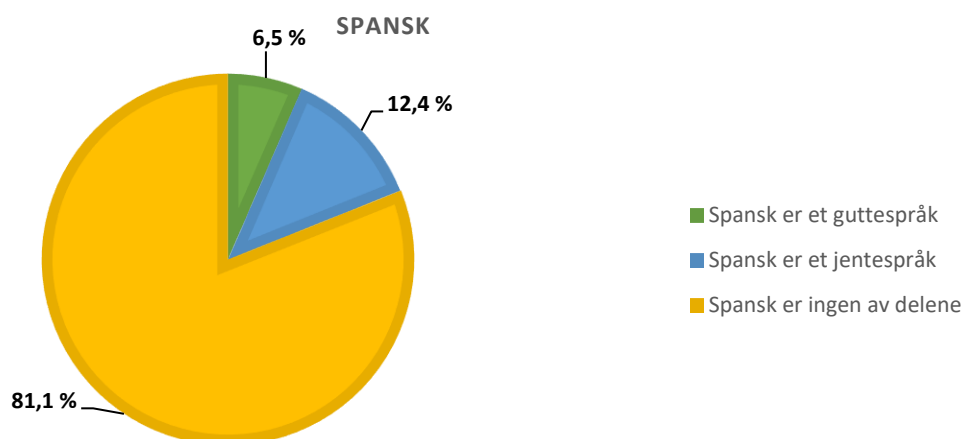
Påstandene tar for seg en global kjønnsstereotypi knyttet til fremmedspråkene fransk, spansk og tysk og til slutt norsk som utfyllingsspørsmål. Elevene skulle vurdere om de oppfatter de

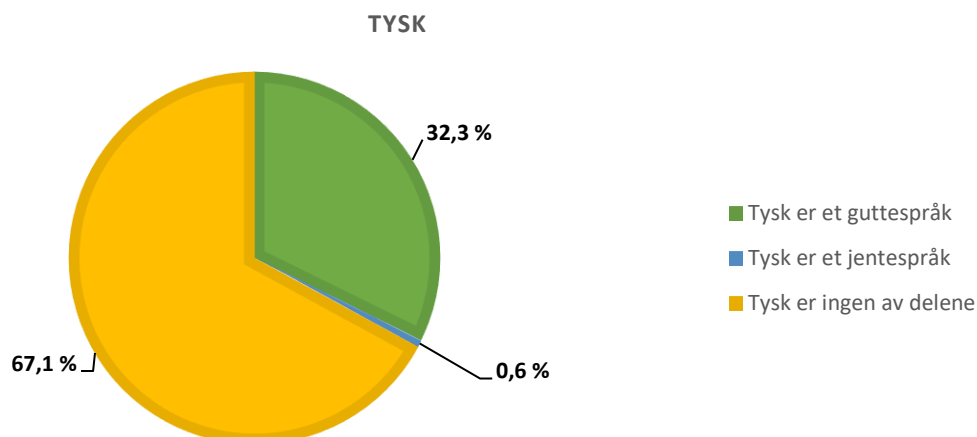
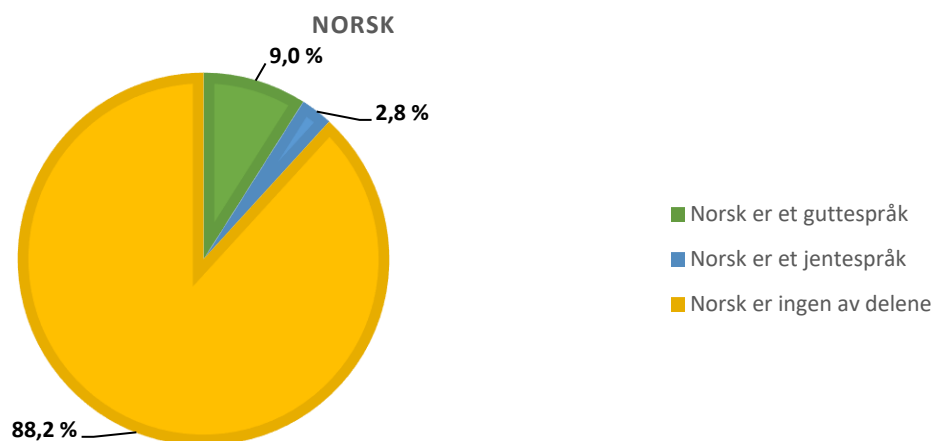
forskjellige språkene som «guttespråk» eller «jentespråk». Det er også lagt til et nøytralt alternativ «ingen av delene».

Figur 3: Fransk, kryss av på alternativet du er mest enig i

Figur 4: Spansk, kryss av på alternativet du er mest enig i

Figur 5: Tysk, kryss av på alternativet du er mest enig i**Figur 6:** Norsk, kryss av på alternativet du er mest enig i

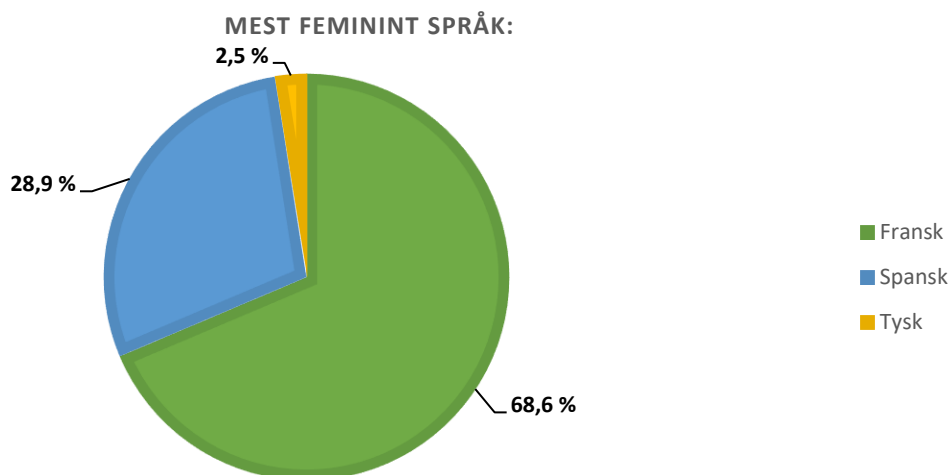
De aller fleste elevene, uavhengig av språk, velger det nøytrale alternativet i disse fire spørsmålene. Det er fristende å tolke dette som at elevene avviser spørsmålet om «guttespråk» vs. «jentespråk» som upresist eller rett og slett banalt. Likevel ser vi en gjenkjennbar trend der 32,3% oppgir at de oppfatter tysk som et «guttespråk», mens bare 0,6% (2 elever) oppgir at tysk er et «jentespråk» i figur 5. Til sammenligning oppfattes fransk som et jentespråk av 31,1% av elevene i figur 3. Spansk og norsk oppfattes generelt som verken «guttespråk» eller «jentespråk».

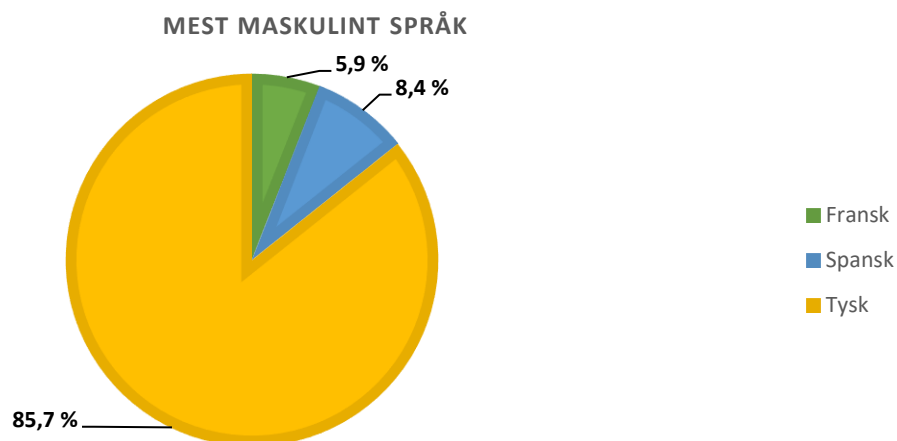
Selv om de fleste elevene vegrer seg for å klassifisere enkeltspråk som «guttespråk» eller «jentespråk», betyr ikke dette nødvendigvis at disse elevene er frie for stereotyper knyttet til

språk og kjønn. For å komme nærmere inn på disse stereotypiene, ble elevene på det neste spørsmålet tvunget til å oppgi det mest maskuline språket og det mest feminine språket av fransk, spansk og tysk.

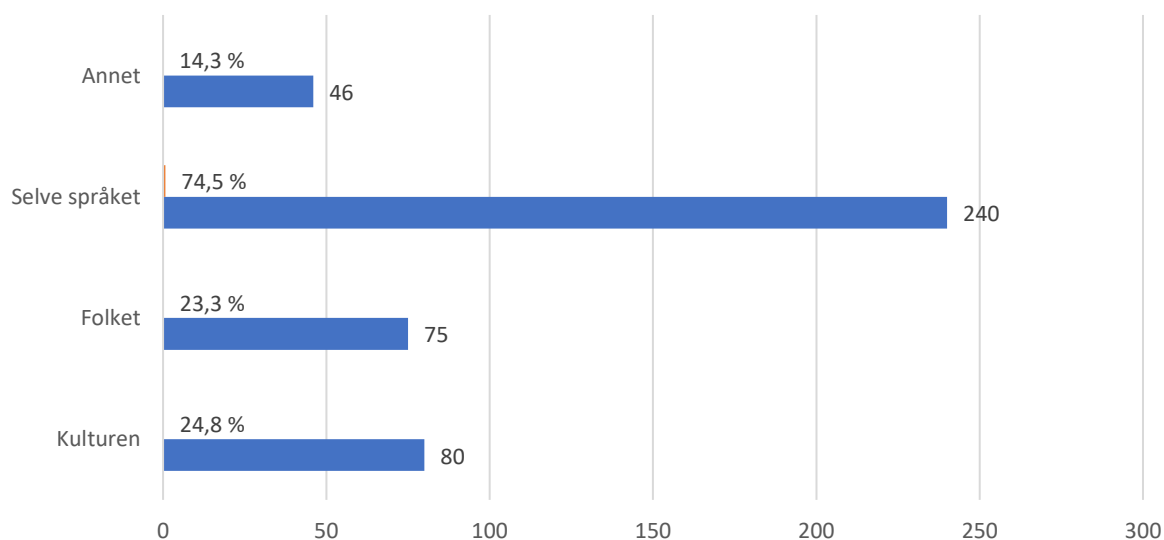
Som vi ser på figur 7 og figur 8 oppgir 85,7% (275) av elevene at tysk er mest maskulint, mens fransk ender i motsatt ende som mest feminint med 68,6% (220). Spansk er oppgitt som mest feminint av 28,9% (93) av elevene. Det er flere elever som oppgir at fransk er mest maskulint (5,9%) enn de som oppgir at tysk er mest feminint (2,5%). Stereotypien om det «mannlige» ved tysk fremstår altså som enda sterkere enn stereotypien om det «kvinnelige» ved fransk. Det er like fullt viktig å poengtere en begrensing i metoden her. Selv om det spørres etter en subjektiv og personlig oppfatning («...synes du...?»), er elevene tvunget av designet til å velge et språk som svar på spørsmålene. Vi kan dermed ikke utelukke at enkelte rett og slett rapporterer det de oppfatter som utbredte stereotypier, for eksempel blant deres klassekamerater, mer enn deres egne subjektive oppfatninger.

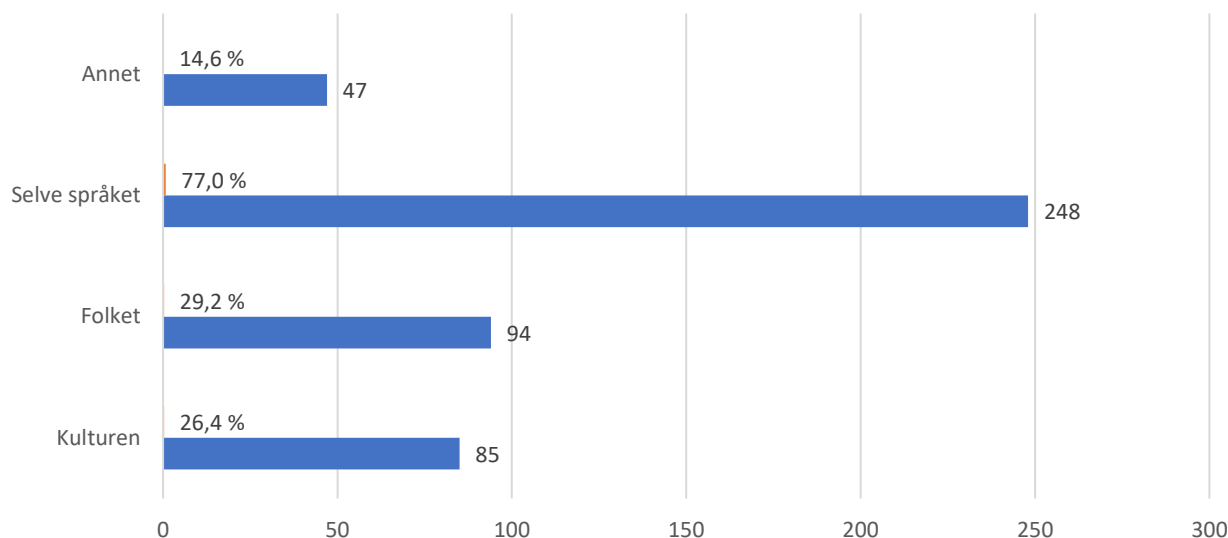
Figur 7: Hvilket av de følgende språkene syntes du er mest feminint?

Figur 8: Hvilket av de følgende språkene syntes du er mest maskulint?

Elevene ble også spurt om hva som gjør at de oppfatter et språk som mer feminint eller maskulint. Resultatene vises i figurene 9 og 10. Et stort flertall på rundt tre fjerdedeler svarer at det er selve språket i seg selv som er maskulint eller feminint, enten som eneste alternativ eller i kombinasjon med andre svaralternativer.

Figur 9: Hva er det som gjør at dette språket er mer feminint, tenker du? Du kan krysse av mer enn ett alternativ.

Figur 10: Hva er det som gjør at dette språket er mer maskulint, tenker du?

Maskulint eller feminint språk, elevenes refleksjoner

Svarene i figur 9 og 10 sammenfaller med elevenes egne refleksjoner rundt maskuline og feminine trekk i siste delen av undersøkelsen, som er av kvalitativ art. Her skulle elevene selv forklare hva de mener med at språket de har valgt som mest feminint eller maskulint er nettopp det. Svarene er varierte, noen svarer bare med ett ord, mens andre bruker flere utdypende linjer for å forklare seg. Gjennomgående er det svært mange som svarer at selve språket er avgjørende, hvordan det høres ut. Her kommenterer mange at tysk virker «aggressivt» og «strengt», mens fransk og til dels spansk er mer «flytende». Mange oppgir bare ordet «aksent» når de skriver om fransk. Noen elever på nivå I som ikke hadde fremmedspråk på ungdomsskolen bruker noe av friteksten på å skrive at de ikke ville ha fremmedspråk, men at de måtte. Til tross for at friteksten var markert som obligatorisk i spørreskjemaet for å kunne levere, var det en del elever som svarte blankt ved bl.a. å skrive et punktum, en bindestrek eller «vet ikke». Det var også noen som oppga i friteksten at selv om de valgte et av språkene som mest maskulint eller feminint syntes de ikke nødvendigvis at språket var hverken det ene eller det andre.

Jeg har plukket ut noen svar fra elever som jeg vil gjengi her. Svarene er valgt på bakgrunn av antall elever som oppgir lignende svar, men med litt forskjellig ordlyd. Jeg fokuserer her på svarene gitt til fransk og tysk, ettersom spansk ikke viser noen utpreget kjønnsprofil.

Kommentarer til fransk som mest feminint språk

Generelt sett er det mange som oppgir at fransk høres «fint» eller «mykt» ut, noen nevner også «aksent». Mange oppgir at klær og mote assosieres med fransk. En del gutter oppgir at det bare er jenter som velger fransk. Kommentarene er uendret og gjengitt slik de står i undersøkelsen.

- Gutt, spansk, vg2 nivå II: «Fransk er vanskelig å lære – jenter er mer skoleflinke»
- Gutt, spansk, vg2 nivå II: «På ungdomsskolen var det bare jenter der»
- Gutt, spansk, vg1 nivå 1 «Høres fint ut, og jenter bryr seg mer om sånt. Pluss at de vil sikkert til Frankrike å finne drømmemannen»
- Jente, tysk, vg1 nivå II «måten de snakker på. Lydene de lager som er særegne for de sitt språk»
- Jente, tysk, vg1 nivå II: «myke toner i språket»
- Jente, spansk, vg1 nivå I: «Fransk er ikke så feminint egentlig, men siden Frankrike ofte er et land kjent for bla. mote som er en bransje med flest kvinner»
- Jente, fransk, vg1, nivå I: «Fransk er et veldig elegant språk og det er også romantisert, dette assosierer jeg med noe feminint»
- Jente, tysk, vg2 nivå II: «Du ser at flere jenter velger fransk enn gutter. Folk flokker jo seg litt basert på kjønn»

Kommentarer til tysk som mest maskulint språk

På lik linje med fransk er det mange som skriver om selve språket når de forklarer at tysk er mest maskulint. Tysk oppfattes av mange som «hardt», «aggressivt» og «grovt». Noen elever oppgir også kulturassosiasjoner eller historiske assosiasjoner som «øl» og «krig».

- Jente, tysk, vg1 nivå II: «mer harde lyder i språket»
- Jente, tysk, vg1 nivå II «det er et ganske bestemt språk og mange blir nesten litt irriterte i stemmen når de prøver å snakke det. Folk snakker også ofte mørkere når de snakker tysk».
- Jente, fransk, vg1, nivå I: «Jeg syns at tysk er et veldig aggressivt og grovt språk, noe jeg assosierer som noe maskulint. Kulturen og folket er også veldig aggressive og grove i mine øyne»
- Gutt, tysk, vg1 nivå II: «tysk er et hissig språk. Mange store ledere fra Tyskland»

- Gutt, spansk, vg2 nivå II: «Tysk høres sint ut og det er kult»
- Gutt, spansk, vg1 nivå I «Øl, høres strengt ut, krig»

Diskusjon og konklusjon

Denne undersøkelsen bekrefter mye av det vi allerede antok om motivasjon for valg av fremmedspråk og ser ut til å følge eksisterende trender fra tidligere studier. Tysk har flere elever som er instrumentelt motiverte for faget, mens spansk og fransk har mer affektivt motiverte elever. Som tidligere studier har vist, har tysk og spansk til felles at mange oppfatter det som et lettere språk å lære. Det er interessant å notere seg at oppfattelsen om spansk som enkelt å lære fortsatt er såpass sterk blant elever. Lindemann (2008) viste at flere elever i spansk er misfornøyde med valget sitt enn elever med fransk og tysk nettopp fordi språket viser seg å være vanskeligere å lære enn antatt. Dette er en utfordring i spanskfaget som kanskje burde håndteres mer målrettet for å hjelpe elevene å få god nok informasjon om språket de velger slik at motivasjon for læring opprettholdes gjennom hele skoleløpet. Myten om at spansk er et enkelt språk å lære er også noe det ville vært interessant å forske videre på.

I denne undersøkelsen har fransk få instrumentelt motiverte elever, delvis i motsetning til hva tidligere studier viser. Det er generelt få gutter i undersøkelsen med fransk på videregående (20), noe som gjenspeiler hvordan fransk sliter med å rekruttere gutter. Likevel, av disse 20 er hele 65% affektivt motiverte for språket, noe som er 20 prosentpoeng mer enn hos jentene. Dette er interessant fordi det viser at gutter som velger fransk har lignende motivasjon for faget som jenter som velger fransk.

Det nyskapende med denne studien er kjønnsperspektivet, der elevene blir konkret bedt om å kategorisere språkene som maskuline eller feminine og selv oppgi hva de legger i dette. Man kan selvfølgelig argumentere for at dette skaper ganske ledende spørsmål, men samtidig har elevene muligheten til å utdype sine svar med egne kommentarer og refleksjoner.

I siste del av undersøkelsen måtte elevene velge hvilket språk som de anså som mest feminint eller mest maskulint. Her var det ingen nøytrale alternativ. Noe jeg har tatt høyde for ved å inkludere fritekst. Noen elever oppgir i friteksten at de ikke egentlig syntes at noen av språkene er feminine eller maskuline og noen oppgir, som nevnt, blankt eller «vet ikke». Enkelte poengterer også dette ved å skrive at de måtte velge et av dem fordi spørsmålet var

obligatorisk for å gå videre i skjemaet. Disse spørsmålene kan vi derfor tolke som «dersom du måtte velge, hva hadde du valgt?» og er likefullt relevante ettersom de tvinger elevene til å forholde seg til stereotypier. Det er derfor interessant at såpass mange velger tysk som mest maskulint og fransk som mest feminint mens spansk faller midt imellom.

Det er også interessant at så mange elever oppgir at det er selve språket i seg selv som gjør at de oppfatter det som maskulint eller feminint. Alternativer som «kulturen» og «folket» velges av mellom 20 -og 30 prosent av elevene, men kommer langt bak alternativet «selve språket» i begge spørsmål. De som begrunner hva som legges i «språket i seg selv» bruker forskjellige begrep for å utdype det; «grovt», «aggressivt» og «hardt» blir mye brukt om tysk, mens «mykt», «pent» og «aksent» brukes ofte for å beskrive fransk og til dels spansk. Det er ikke mulig å trekke slutningen at få gutter velger fransk fordi språket *høres* mer feminint ut fra resultatene i denne undersøkelsen, men det er likevel en interessant observasjon hvordan elevene oppfatter selve språket som feminint.

Resultatene på elevenes motivasjon for valg av fremmedspråk må ikke tolkes som annet enn en mulig trend/mønster i norsk skole. Tidligere studier på motivasjon av valg av fremmedspråk har pekt på at elever som velger tysk tenderer til å være noe mer instrumentelt motiverte enn elever som velger spansk og fransk, mens fransk (og til dels spansk) ser ut til å velges på bakgrunn av affektiv motivasjon mer enn tysk. Spansk har til felles med tysk at flere elever oppfatter det som enklere å lære enn fransk. Det må understrekes igjen at det er mange sider ved motivasjon for valg av fremmedspråk som ikke kommer godt nok frem i denne undersøkelsen. Blant annet valgte over 30% av elevene alternativet «annet» som motivasjon for valg av språk, enten som eneste alternativ eller i kombinasjon med de andre alternativene. Det må også minnes om at i denne undersøkelsen dreier det seg om elever ved videregående skole der fremmedspråk er et obligatorisk fag. Blant annet var det i overkant av 17% av elevene i undersøkelsen som ikke hadde fremmedspråk på ungdomsskolen. Man må også ta høyde for at en del elever velger språk også basert på hva klassekamerater velger.

Videre vil jeg påpeke at 322 elever er relativt få informanter og det er ikke nødvendigvis mulig å dra for sterke generaliseringer ut ifra så begrensede data. Likevel avdekker undersøkelsen en tendens både når det gjelder norske elevers motivasjon for valg av fremmedspråk og kanskje særlig når det gjelder kjønnsperspektiver på fremmedspråkene.

Som nevnt innledningsvis har fransk lenge slitt med rekruttering, og da spesielt blant gutter. Det er grunn til å spørre seg om noe av grunnen til dette kan være nettopp at språket oppfattes som feminint. Kissau (2007) peker, som nevnt på samfunnets ansvar, som er med på å lære gutter at jenter er flinkere på skolen. At mange jenter velger fransk ser også ut til å påvirke gutters interesse for språket, og dette kan muligens henge sammen med hvordan vi ser at gutter har en sterkere tilknytning til sin kjønnsrolle og kjønnsidentitet enn jenter og det er viktig for dem å unngå femininitet. Dette gir gutter en mer rigid kjønnsrolle enn jenter som har noe mindre tilknytning til sin kjønnsidentitet og har derfor et friere spillerom i språkvalg (Farkas & Leaper, 2016). Dette kommer frem i tall over elevers valg av fremmedspråk der jenter ikke er underrepresentert i noen av språkfagene. Fordi franskfaget er det eneste faget som ansees som særlig feminint av elevene, kan det være at mange gutter unngår å velge dette. Tysk oppfattes som maskulint av elevene, men ettersom jenter har mindre behov for å unngå maskulinitet påvirker det ikke deres valg på samme måte som blant gutter.

Svak rekruttering til fransk blant gutter korrelerer med en utbredt kjønnsstereotypi som har vært rapportert i tidligere studier, og som gjenfinnes i den nåværende undersøkelsen: Nemlig at fransk oppfattes som et feminint språk. Man kan like fullt ikke konkludere, på bakgrunn av dette studiet, med at det foreligger en direkte kausal relasjon. Undersøkelsen om motivasjon inneholdt kun to grove kategorier, instrumentell og affektiv motivasjon. Ingen av disse kategoriene ble direkte knyttet opp mot kjønnsstereotypiene som ble undersøkt i andre del av undersøkelsen. Funnene om motivasjon og kjønnsstereotypiene er dermed uavhengige av hverandre. Man kan også spørre seg om det overhodet er mulig å skille ut rekruttering til fransk blant gutter som en *avhengig variabel* og de rådende kjønnsstereotypiene om språket som en *uavhengig variabel*. Det kan også tenkes at de påvirker hverandre, i den forstand at oppfatningen av fransk som et «feminint» språk til dels kan skyldes den typiske overvekten av jenter i franskklassene, selv om årsaken til denne overvekten i seg selv kan være komplekse og sammensatte. Enkelte frie kommentarer fra elevene kan tydes nettopp i denne retningen: «Det er bare jenter som velger fransk,» og lignende. Dette vil ikke si at det er umulig å undersøke hypotesen om en kausalitet mellom kjønnsstereotypi og rekruttering. En slik undersøkelse måtte være kvantitativt robust, og statistisk sofistikert med en multifaktoriell tilnærming som gjør det mulig å måle sammenhenger mellom rekruttering til et språk og ulike variabler som motivasjon, kjønn, og kjønnsstereotypi. Det ville også være naturlig å rette

fokus mot elever i ungdomsskolen, og helst før eller rett etter deres valg av fremmedspråk i 8. klasse, ettersom det er på dette tidspunktet en eventuell effekt av kjønnsstereotypi på valg vil være påvisbar.

Avslutningsvis vil jeg komme tilbake til noen poenger i innledningen og tillate meg noen egne refleksjoner omkring relevansen av funnene for fremmedspråk i norsk skole. Denne undersøkelsen opererer litt naivt med begreper som «maskulint» og «feminint» for å betegne ulike fremmedspråk. Selv om de frie kommentarene i andre del av undersøkelsen til en viss grad tillot elevene å forklare hva de selv legger i disse stereotypiene, forblir begrepene teoretisk underutviklet. Undersøkelsen lykkes i å bekrefte at disse stereotypiene eksisterer, spesielt for fransk og tysk, men er ikke i stand til å si noe dypt om hvor de kommer fra, eller hvilke indre komponenter slike stereotypier er sammensatt av. Det er opplagt at mer forskning er nødvendig for å få klarhet i dette.

Likefullt er det en kjensgjerning at fransk sliter mye med rekruttering i Norge blant gutter. Om det er slik at gutter ønsker å unngå å velge noe som knyttes til femininitet både grunnet samfunnets normer og til dels biologi, så er dette noe som er vanskelig å endre på. Kanskje målet i første omgang ikke bør være å forsøke å rekruttere gutter til fransk, men heller å litt etter litt endre stereotypien om fransk som et særlig feminint språk? Utfordringen er at fordommene om fransk gjerne utvikles før elevene skal velge språkfag i 8. klasse, noe som begrenser skolens mulighet til påvirkning. Kissau (2007) poengterer at vi må spille på lag med foreldrene slik at gutter i mindre grad danner disse fordommene såpass tidlig om franskfaget. Her igjen er utfordringen at foreldre kanskje selv besitter disse fordommene gjennom mange år.

I denne omgang var det videregående som var fokus. Det ville være relevant å gå videre med en utvidet studie som også tar for seg ungdomsskolen. En utvidet studie vil også kunne ha som mål å se på når mulige stereotypier om språk, særlig fransk, dannes. Mer forskning må til for å kunne forstå bedre hva som oppfattes som maskulint og feminint med fremmedspråkene. Slik kan man blant annet forebygge fordommer rundt franskfaget i skolen, noe som på sikt kan føre til en bedre rekruttering av gutter til faget og bidra til å sikre at fransk har en fremtid i norsk skole.

Forfatteromtale

Ida Marie Wullum jobber på Sam Eyde videregående skole i Norge som lektor med opprykk i fransk, spansk, engelsk og norsk som andrespråk. Ida har mastergrad i fransk litteratur og engelsk litteratur. Hennes hovedinteresseområder er språktilegnelse (akkvisisjon) og fremmedspråkdidaktikk. Hun har også interesse for fransk samtidslitteratur, da særlig selvbiografisk litteratur.

Litteratur

- Buckholm, T. (2023a). *Elevene sitt val av framandspråk på ungdomsskolen 2022-2023*. Nasjonalt senter for engelsk og fremmedspråk i opplæringen. Notat 01/2023. [Microsoft Word - Elevene sine valg av fremmedspråk i ungdomsskolen22_23_endelig.docx \(hiof.no\)](#)
- Buckholm, T. (2023b). *Elevenes valg av engelsk og fremmedspråk i videregående opplæring 2022-2023*. Nasjonalt senter for engelsk og fremmedspråk i opplæringen. Notat 2/2023. [Microsoft Word - Elevenes valg av fremmedspråk på videregående 2022-2023_endelig.docx \(hiof.no\)](#)
- Carrai, D. (2014). *Fremmedspråk på ungdomstrinnet: En analyse av motivasjon og andre faktorer involvert i elevenes fagvalg og tilfredshet med faget* [Doktorgradsavhandling] Universitetet i Oslo. DUO Vitenarkiv. https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/41477/Carrai_avhandling.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Dahl, A. (2022). University language students' motivations for their language of study. *Nordic Journal of Language teaching and Learning*, 10(1), 1–24. <https://doi.org/10.46364/njltl.v10i1.1013>
- Doetjes, G. (2018). Fransk, spansk og tysk i ungdomsskolen etter Kunnskapsløftet: styrket eller ikke? *Nordic Journal of Modern Language Methodology*, 6(2), 28–56. <https://doi.org/10.46364/njmlm.v6i2.513>

- Eide, L. (2013). Forestillinger om spanskfaget: et kritisk blikk på lærebøker i spansk. *Acta Didactica Norge*, 7(1), 1–17.
<https://doi.org/10.5617/adno.1111>
- Farkas, T. & Leaper, C. (2016). The psychology of boys. I Y. J. Wong & S.R. Wester (Red.), *APA handbook of men and masculinities* (s. 357–387). American Psychological Association.
<https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/14594-017>
- Foss, E. S. (2019, 4. januar). *Spansk mest populært*. Statistisk sentralbyrå.
<https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/spansk-mest-populaert>
- Henry, A. (2011). Gender differences in L2 motivation: A reassessment. I S. A. Davies (Red.), *Gender gap: Causes, experiences and effects* (s. 81–102). Nova Science.
- Kissau, S. (2006). Gender differences in motivation to learn French, *The Canadian Modern Language Review*, 62(3), 401–422.
<https://doi.org/10.3138/cmlr.62.3.401>
- Kissau, S. (2007). Is what's good for the goose good for the gander? The case of male and female encouragement to study French, *Foreign Language Annals*, 40(3), 419–432.
<https://doi.org/10.1111/j.1944-9720.2007.tb02867.x>
- Levant, R. F., Rogers, B. K., Cruickshank, B., Rankin, T. J., Kurtiz, B. A., Rummel, C. M. & Colbow, A. J. (2012). Exploratory factor analysis and construct validity of the Male Role Norms Inventory -Adolescent-revised (MRNI-A-r), *Psychology of Men & Masculinity*, 13, 354–366.
<http://dx.doi.org/10.1037/a0029102>
- Lindemann, B. (2008). *Fokus på språk. Nr. 11: Læring av fremmedspråk og motivasjon for språklæring etter innføringen av Kunnskapsløftet*. Fremmedspråksenteret.
<https://hiof.brage.unit.no/hiof-xmlui/handle/11250/147926>

- Rosenthal A. (1999). The gender-coded stereotype: An American perception of France and the French. *The French Review*, 72(5), 897–908. <http://www.jstor.org/stable/398363>
- Seguí Schimpke, N. (2023). *Fransk, spansk eller tysk? Hvilke faktorer påvirker valget av fremmedspråk på ungdomstrinnet?* Nasjonalt senter for engelsk og fremmedspråk i opplæringen. Notat 2/2023. https://www.hiof.no/fss/om/aktuelt/aktuelle-saker/notat_kjonnforskjeller_2023.pdf
- Servin, A., Bohlin, G. & Berlin, L. (1999). Sex differences in 1-, 3-, and 5-year-olds' toy-choice in a structured play-session. *Scandinavian Journal of Psychology*, 40, 43–48. <http://dx.doi.org/10.1111/1467-9450.00096>
- Utdanningsdirektoratet. (u.å.). *Fagvalg i videregående skole – elever*. Hentet 01.02.2023 fra [Fagvalg i videregående skole - elever | udir.no](https://fagvalg.udir.no)
- Williams, M., Burden, R. & Lanvers, U. (2002). “French is the language of Love and Stuff”: Student Perceptions of Issues Related to Motivation in Learning a Foreign Language. *British Educational Research Journal*, 28(4), 503–528. <https://doi.org/10.1080/0141192022000005805>
- Ye, J. (2023, 14. august). *Hva er det mest populære fremmedspråket i grunnskolen?* Statistisk sentralbyrå. [Hva er det mest populære fremmedspråket i grunnskolen? – SSB](https://www.ssb.no/barn/hva-er-det-mest-populere-fremmedspraket-i-grunnskolen)